

ЕСТЕТИКА ФОЛЬКЛОРНОГО СЛОВА

Рецензія на монографію М. П. Вовк «Фольклористика у класичних університетах України: теорія і практика (друга половина XIX – перше десятиліття XXI ст.)». – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014. – 419 с.

В умовах трансформаційних процесів в українському та світовому освітньому просторі потребує вдосконалення система підготовки фахівців гуманітарного профілю, зокрема, система філологічної освіти. У цьому зв'язку актуалізується проблема вивчення наукового і педагогічного досвіду становлення культурологічних, гуманітарних науково-освітніх галузей, які акумулюють методологічні засади та практичні результати дослідження, вивчення культури етносу, серед яких домінуючі позиції займають фольклористика, етнографія, етнологія тощо. У вимірах розвитку національної освіти виникла необхідність системної підготовки фахівців, аксіологічно спрямованих на трансляцію культурно-мистецького етнічного досвіду, на глибоку професійну аналітичну діяльність щодо оцінювання фольклорного, етнографічного фонду культури. У зв'язку з цим набуває актуальності проблема дослідження історико-педагогічного досвіду розвитку фольклористики як науково-освітньої галузі в Україні, чому й присвячена монографія кандидата філологічних наук

Мирослави Петрівни Вовк «Фольклористика у класичних університетах України (друга половина XIX – перше десятиліття XXI ст.): теорія і практика» (2014).

Зміст монографічного дослідження засвідчує аналітичний підхід дослідниці до обґрунтування періодизації розвитку теорії і практики вивчення фольклористики у класичних університетах України. Історико-педагогічний аналіз вивчення фольклорного досвіду в університетській практиці підтверджує розвиток фольклористики як інтердисциплінарної науки, яка включає спектр традиційних та інноваційних напрямів (історія фольклору, історія фольклористики, теорія фольклору, теорія фольклористики, етномузикологія, лінгвофольклористика, текстологія, джерелознавство, фольклоротерапія та ін.). Авторка на основі широкого спектру архівних матеріалів, періодичних видань різних періодів, довідкових видань з історії університетів проаналізувала культурно-історичний контекст розвитку фольклористики відповідно до авторської періодизації (1848 – 1901 рр., 1902 – 1950 рр., 1951 – 1989 рр.), визначила специфіку структурування змісту, застосування методів і форм вивчення народної словесності, усної народної творчості у професійній підготовці майбутніх філологів, істориків, фольклористів. Цінним для реформування сучасної філологічної освіти є проаналізований дослідницею науковий і викладацький досвід викладачів класичних університетів, який засвідчує внесок педагогів-фольклористів у формування науково-фольклористичних шкіл, у розвиток традицій освітньої практики вивчення фольклору, у становлення системи фольклористичної підготовки майбутніх фахівців – учителів-філологів, фахівців із фольклористики, етномузикологів.

Дослідниця визначила основні вектори змісту сучасної фольклористичної підготовки майбутніх філологів, фольклористів: вивчення й осмислення принципів науково-фольклористичних шкіл (міфологічної, антропологічної, психологічної, культурно-історичної, структурно-семіотичної та ін.), засвоєння жанрово-поетичного арсеналу фольклору, його педагогічних можливостей при вивченні у навчально-виховних закладах різного типу, шляхи застосування наукової методології до аналізу фольклорного тексту, з'ясування інтерферентних зв'язків

фольклору та різних видів мистецтва, дослідження функцій фольклору в сучасному соціумі тощо. М. П. Вовк охарактеризувала інноваційні процеси в системі фольклористичної підготовки майбутніх філологів. Ця інноваційність реалізується у змісті фольклористичної підготовки майбутніх філологів, фольклористів, у модернізаційній спрямованості в організації фольклорної (фольклористичної) практик, у створенні віртуальних електронних бібліотек із фольклористики, у діяльності регіональних центрів фольклору та етнографії в багатьох класичних і педагогічних університетах України (Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Львівському національному університеті імені Івана Франка, Черкаському національному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича та ін.).

Монографічне дослідження М. П. Вовк спрямоване на вдосконалення системи фольклористичної підготовки майбутніх філологів, фольклористів. Науково-аналітичний підхід дослідниці засвідчує глибоке розуміння проблем сучасної української фольклористики, необхідності її розвитку на основі українського і зарубіжного досвіду теорії і практики вивчення народної словесності, становлення наукової фольклористичної думки. Здобуті результати можуть використовуватися в освітній практиці – у змісті базових курсів літературознавчого, фольклористичного, лінгвістичного спрямування, проблемних спецкурсів з історії, теорії, текстології фольклористики. Творче використання історико-педагогічного досвіду вивчення фольклористики у змісті фольклористичної підготовки майбутнього філолога, фольклориста уможлиблює його професійне становлення як конкурентоспроможного фахівця, наділеного фольклористичною та полікультурною компетентностями, здатного до саморозвитку, самоосвіти впродовж життя, аксіологічно зорієнтованого на майбутню фольклористичну діяльність.

*Рецензент –
Микола Дмитренко*